

הקדמה למגילת רות

אוניית פאר שטה על פני המים הרגועים. רב החובל מסתובב בגאווה על הסיפון. לפתע מתחוללת סערה. כולם נסים אל התאים ומצפים שרב החובל יפעל להצלתם, ואילו הוא עולה על סירת הצלה ונעלם באופק.

הנוסעים מיואשים – איך יסתדרו בלי רב החובל? בו הם בטחו, עליו הם סמכו. ואז מגיע הנער המשרת, שאף אחד לא הסתכל עליו עד כה, והוא זה שמעודד את האנשים ומסייע בעדם להוביל את הספינה למקום מבטחים.

אחרי תקופה נבחר בנו של המשרת לתפקיד חשוב בממשלה. יש שמרימים גבה ויש שמוחים בכל תוקף, אלא שאז מזכירים לו את זכות אביו, שהציל את כל הספינה ויושביה, והמינוי מתקבל על לב כולם.

במגילת רות מסופר לנו על אלימלך, שהיה ממשפחת "אפרתים" – חשובים והיה ראוי למלוכה: אלימלך – אלי תבוא מלכות, מבני בניו של נחשון בן עמינדב, וכל העם ציפה לו שיושיע אותם בעת הרעב, ואילו הוא בחר לרדת למואב – העם המנודה, שאסור לעם ישראל להתחתן עימו כי לא קדם את פניו בלחם ובמים. ומי שסייע לעם היתה דווקא רות, שהגיע מאותו עם בזוי.

השלבים במגילת רות:

א- "ויהי" – מה היו הקשיים? ימי שפוט השופטים, רעב בארץ, אלימלך עוזב את העם, הוא ובניו מתים, נעמי אשתו עניה ובודדה.

ב- החסד שעושה רות עם חמותה מביא לתקומת עם ישראל.

בתחילת המגילה מסופר על הרבה צרות, אלא שהצרות הללו הביאו לסוף טוב. כמו רוח סערה וחושך ואימה וברקים ורעמים, אך לבסוף גם יורד גשם. יש ספר נוסף שגם בו מסופר על הרבה צרות. מהו? ספר איוב. אלא שלא יוב לא צמחה כל תועלת מהצרות, ואילו כאן – לבסוף נולד עובד אבי ישי אבי דוד, שממנו החלה שושלת המלוכה בעם ישראל, וממנו יצא מלך המשיח.

נבין מה היו הקשיים והצרות:

ימי שפוט השופטים – אחרי שיהושע בן נון הביא את עם ישראל לארצו וכבשוה וחילקוה, ואז הוא נפטר. עם ישראל לא בא לספוד לו, שזהו "חסד של אמת", ונהגו בו כפיות טובה, כי היו עסוקים באדמתם, וממילא הגיעו במהרה לכפיות טובה בה', וגם המנהיגים לא מילאו את תפקידם ולא הוכיחו את העם, ולכן הגיעו לידי כך שהעם שפט את שופטיו.

ואז רצה הקב"ה לכלותם, אלא שהם אינם ככל העמים, הם העם שאמר "נעשה ונשמע" ובכך הציל את העולם מכליון, ולכן נענשו ברעב כדי שישובו בתשובה.

אלא שאלימלך לא נהג כסבו, שנחשון בן עמינדב קפץ לים במסירות נפש כדי להציל את העם, ואילו אלימלך נטש אותם ועזב. תחילה חשב שזה לתקופה קצרה, ולכן לא מפורש שמו, אבל בפסוק השני כתוב מיהו, כי החליט להשאר שם.

ואיך יכול היה לעזור לעם ישראל? על ידי בקשת רחמים. שהראשון שבקש רחמים היה אברהם (ונח לא בקש במבול), וגם הפסיק, וה' הפך את דום, ואילו משה רבנו בקש "מחני נא מספרך" – מסירות נפש למען עם ישראל, ואכן היה מנהיג אמיתי והעם ניצל בזכותו.